

# Ciutat termal

L'any 1871, la Junta Provincial de Sanitat de Girona va declarar les aigües termals d'utilitat pública per mitjà de la memòria i anàlisi que va fer el metge barceloní Joaquim Jordà

Al llarg del segle XIX, el termalisme va viure a tot Europa una efervescència important, acollint les famílies més adinerades amb la promesa de guarir gairebé tots els mals. La farmacologia encara no havia despertat i les herbes i les aigües eren els recursos més utilitzats. A mitjans del segle XX, va entrar en una davallada de què es va recuperar en les dues darreres dècades del segle passat. Actualment, viu moments dolços i els setze balnearis catalogats a Catalunya (una quarta part dels que hi ha a tot l'Estat) atreuen gent que desitja allunyar-se del turisme massificat amb una oferta que a l'aigua i l'oci acostuma a afegir-hi paisatges delicats.

Un balneari necessita una llegenda més o menys mítica que avalí el seu descobriment, ja sigui el bou de Sant Hilari o el soldat de la primera carlinada a Santa Coloma, soldat que, en caure malferit a les basses d'aigua calenta, va allargar la vida molt més enllà del que era previsible. Mites a banda, la primera referència documental de les aigües i les seves propietats és la descripció que en va fer, el 1849, el metge Salvador Cabra, nou anys després del final de la primera guerra carlina.

El 1860, Antoni Comas, propietari del mas Molins, on es troba la deu termal, va fer construir al mestre d'obres Pere Borrell un edifici amb quatre piles o banyeres que es va ampliar amb una nova planta el 1897. L'any 1871, la Junta Provincial de Sanitat de Girona les va declarar d'utilitat pública per mitjà de la memòria i anàlisi que va fer el metge barceloní Joaquim Jordà.

A partir dels anys 1900-1920, es va continuar millorant el balneari i es va donar a conèixer l'aigua Orion per mitjà d'anuncis i testimonis de pacients curats. En aquest període, el turisme estava format per la burgesia. El 1918, amb un canvi de propietaris, el matrimoni Manuel Burh i Mercè Barraquer van batejar el balneari amb el nom actual de Termes Orion.

A partir de l'any 1932, es comença a vendre aigua Orion de forma important, 4.000 litres, fent-ne publicitat per mitjà d'anuncis a totes les estacions del ferrocarril de Catalunya, i també regalant més de 750 litres als metges perquè en facin propaganda. El desembre del 1954 serà l'últim mes que s'embotellarà aigua Orion.

Durant la Guerra Civil, l'Ajuntament se'n fa càrrec. El 1993, els propietaris del balneari van trobar al seu establiment documentació que ha permès repassar com, en ple conflicte militar, el balneari va ser confiscat i es va convertir en la clínica militar número 5. A Santa Coloma s'hi van anar a recuperar, primer, els brigadistes internacionals i, cap al final, soldats ferits de l'exèrcit republicà. El setembre del 1937, ja hi havia 420 refugiats, vinguts d'Aragó, Santander i el País Basc. "Ara estic en aquesta casa de repòs i tenim unes meravelloses deus d'aigua calenta, així que em banyo cada dia. Abans d'aquesta guerra, era el lloc número 1 dels banys per a gent molt rica", escrivia David H. J. Newman, un dels brigadistes. El 1939, el balneari es torna a posar en funcionament.

Els anys quaranta, els clients són, segons una estadística del mateix balneari, 232 "malalts de la classe acomodada" i 12 "malalts de la classe pobre", de què 219 de Barcelona, 13 de Girona i 9 de Lleida. La clientela habitual està configurada per industrials i comerciants, professionals liberals, com ara advocats, procuradors,

metges i farmacèutics, i altres professions benestants. A partir dels anys seixanta, comença una davallada important pel que fa a la clientela habitual, que, a poc a poc, va convertint l'establiment en un negoci molt poc rendible. La clientela és bàsicament de la tercera edat i el teatre, el cinema i els concerts d'èpoques més esplendoroses se substitueixen per la televisió en una sala.

El 1978, la família Campeny compra l'establiment i li dona un nou impuls, esforç que s'afegeix a la creació, el 1980, de l'Associació Balneària de Catalunya amb la voluntat de revitalitzar el sector.

El balneari s'ha anat reformant al llarg de tots aquests anys, modernitzant el complex de balneoteràpia i construint l'elegant piscina termal interior. La darrera reforma important es va produir el 2017, el que li va permetre passar de tres a quatre estrelles. El balneari està catalogat com a monument al municipi de Santa Coloma de Farners (Selva) i està inclòs en l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.

Publicat a:

Font del document: <http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/1652541-ciutat-termal.html>